

12

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
Tuomo Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta jo olemassa olevien
psykiatristen poliklinikoiden toiminnan tehostamisesta**

HEL 2013-006984 T 00 00 03

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Helsingin neljällä psykiatria- ja päihdekeskuksella on kullakin yksi, Eteläisellä keskuksella kaksi alueellista psykiatrian poliklinikkaa. Potilailla on kuitenkin oikeus hakeutua sopivammaksi katsomalleen poliklinikalle, minne hakeudutaan lääkärin läheteellä. Poliklinikat tarjoavat erikoissairaanhoidon taseisia tutkimus-, arviointi- ja hoitajaksoja. Hoitotaksot voivat kestää muutamasta konsultaatioluonteisesta käynnistä pitkäaikaiseen hoitosuhteeseen potilaan klinisestä tilasta riippuen. Poliklinikkojen ensikäynneistä 17 % on konsultaatiokäyntejä. Lisäksi uusista potilaista n. 10% jättää ensikäyntiaikansa käyttämättä tai jättäytyy hoidosta sen alkuvaiheessa.

Potilaiden hoito psykiatrian poliklinikalla päättyy silloin, kun erikoissairaanhoidon tarvetta ei enää ole Tällöin potilas ohjataan yhteisessä hoitoneuvottelussa takaisin peruspalvelujen piiriin, eikä häntä kehoteta etsimään itse itselleen jatkohoitoa. Mikäli potilas haluaa, voi hän tietysti siirtyä myös yksityisen palvelujärjestelmän piiriin.

Potilaan hoito psykiatrian poliklinikalla perustuu moniammatillisen tiimin ja potilaan yhdessä tekemään hoitosuunnitelmaan. Mikäli potilas ei tarvitse moniammatillista osaamista, hänet voidaan ohjata psykoterapiaan joko KELA:n kuntoutusvarojen turvin tai hänelle voidaan myöntää palveluseteleillä tai lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalveluna toteutettava psykoterapia. Potilaalle annetaan häiriöönsä sopivan, Käypä hoito-suosituksen mukaisen terapiapätevyyden omaavien sopimusterapeuttien nimilista tai suositellaan joitakin tämän pätevyyden omaavia terapeutteja, mutta potilas itse valitsee sen terapeutin, jonka kanssa hän katsoo haluavansa terapeuttisesti työskennellä. Mikäli potilas ohjataan psykoterapiaan, ei hoitoa poliklinikalla lopeteta tässä vaiheessa.

Jos potilas tarvitsee sairautensa vuoksi moniammatillisen työryhmän hoitoa, hänelle voidaan tarjota psykoterapia myös omana toimintana. Henkilökuntaa on koulutettu mm. kognitiiviseen terapiaan, interpersoonalliseen terapiaan ja ryhmä- sekä yksilöterapian

yhdistelmään, ns. DKT (dialektinen käyttäytymisterapia) -menetelmään, perheterapiaan ja erilaisiin ryhmäterapiasovellutuksiin.

Psykoterapia ei hoitosuosituksen mukaan kuitenkaan sovellu kaikille potilaille. On myös tekijöitä, jotka estävät psykoterapiasta saatavaa hyötyä. Näille potilaille tarjotaan hoitosuhdehoitoa, mikäli siitä on potilaalle apua.

Psykoterapian saatavuus toteutuu kuitenkin huonosti niiden potilaiden kohdalla, joiden sairauden vaikeusaste ei täytä STM:n erikoissairaanhoidon kriteerejä. Tällainen sairaus voi olla esim. lievä masennus. Nämä tilat voivat aiheuttaa huomattavaa subjektiivista kärsimystä ja alentaa elämänlaatua. Psykiatrian poliklinikoiden henkilökuntaan kuuluu psykiatrisia sairaanhoitajia ja lääkäreitä, joiden tehtävä on konsultoida ja tukea perusterveydenhuoltoa ja osallistua potilaan hoitoon.

Terveysvaikutusten arviointi

Psykoterapia ja psykoterapiasovellukset ovat keskeinen osa monien mielenterveyshäiriöiden hoitoa. Psykoterapian ja muiden psykososiaalisten ja vuorovaikutuksellisten hoitomuotojen tarve arvioidaan yksilöllisesti hoitosuosituksia tukena käyttäen. Valtakunnallisessa Mielenterveys- ja päihdeohjelmassa tähdennetään perusterveydenhuollossa annettavien matalakynnyksisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen merkitystä. Helsingissä onkin perusteltua jatkaa terveysasemilla tarjottavien mielenterveyttä tukevien yksilö- ja ryhmähoitojen sisällöllistä kehittämistä ja voimavarojen mukaista lisäämistä ahdistus- ja masennusoireisille henkilöille. Kaupungin nettisivuilta löytyvät itsehoito-ohjeet tukevat mahdollisuuksia oppia uusia tapoja oirehallinnassa. Tarpeenmukaisella psykoterapeuttisesti suuntautuneella hoidolla ja ohjauksella voidaan vaikuttaa myönteisesti henkilön elämänlaatuun ja toimintakykyyn."

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 30.11.2013 mennessä lausuntoa valtuutettu Tuomo Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta psykiatristen poliklinikoiden toiminnan tehostamisesta siten, että niissä olisi saatavilla eri psykoterapeuttisia hoitomuotoja.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Saarela, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 42690
tuula.saarela(a)hel.fi